

АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ЯК ФАКТОРУ ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

Носова О.В. Єршова Н.Ю.

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут», м. Харків*

У сучасній економічній літературі питанням організації методики аналізу власного капіталу, оцінки платоспроможності підприємства приділяється все більша увага. Показник «власний капітал» належить до важливих фінансових показників підприємства, оскільки характеризує: забезпеченість коштами для функціонування; кредитоспроможність; платоспроможність. На методику аналізу власного капіталу підприємств та оцінювання одержаних результатів впливають такі фактори, як його організаційно-правова форма та вид економічної діяльності.

З позиції фінансової діяльності, у будь-якого підприємства виникає необхідність вирішення двох основних завдань: підтримання здатності відповідати за поточними фінансовими зобов'язаннями (визначається показниками ліквідності і платоспроможності); забезпечення довгострокового фінансування в необхідних обсягах і здатності підтримувати сформовану (або оптимальну) структуру капіталу (визначає досягнення фінансової стійкості підприємства). Поняття платоспроможності пов'язане з часовим інтервалом і цим відрізняється від ліквідності. Якщо платоспроможність тотожна ліквідності на дату складання балансу, то на планові проміжки часу вона може визначатися прямими й непрямими методами. Прямі методи визначення платоспроможності засновані на розробці графіка руху грошових коштів. Непрямі методи засновані на визнанні інерційності фінансового потенціалу підприємства й на тім факті, що ймовірність неплатоспроможності підприємства з високими показниками рентабельності, ділової активності, ліквідності, з високим рівнем фінансового менеджменту менш імовірна. Тому платоспроможність підприємства на перспективу звичайно оцінюється на базі тенденцій кількісних показників фінансової стабільності і якісних показників середовища функціонування бізнесу й фінансового менеджменту.

Система факторів платоспроможності спирається на модель формування цього показника. Фактори першого ступеня визначають рівень покриття найбільш термінових зобов'язань господарюючого суб'єкта джерелами платежу. В якості джерел платежу як фактора першого ступеня виступають оборотні засоби підприємства – фактори другого рівня. Джерелами поповнення оборотних засобів підприємства слугують виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) і мобілізовані активи, складові фактори третього рівня. У свою чергу мобілізовані активи і виручка від реалізації обумовлені впливом сукупності факторів четвертого рівня (якістю продукції, політикою ціноутворення, рівнем попиту, платоспроможністю споживачів, державної законодавчої політики, іммобілізованими активами, нераціонально використаними основними засобами, понаднормативними запасами готової продукції, неефективними довгостроковими і короткостроковими фінансовими вкладеннями).